

Mykola Miroshnychenko
*Postgraduate Student of the Department of Socio-Economic Disciplines
Educational and Scientific Institute of Law and Innovative Education
of the Dnipro State University of Internal Affairs*

Мірошніченко М.В.
*аспірант кафедри соціально-економічних дисциплін
Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-639-3-35>

**THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FEATURES
OF THE FORMATION OF A MODERN PROCESS-ORIENTED
ECONOMIC SECURITY MANAGEMENT SYSTEM:
EPISTEMOLOGICAL PARADIGMS**

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ
СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ:
ГНОСЕОЛОГІЧНІ ПАРАДИГМИ**

В умовах трансформаційних процесів та євроінтеграційних прагнень України, забезпечення фінансової стійкості підприємств промислової галузі стає ключовим фактором економічного зростання. Відповідно до аналізу даних [1], нестабільність макроекономічних показників, зокрема інфляція та девальвація національної валюти, суттєво впливають на платоспроможність та фінансову безпеку суб'єктів ведення бізнесу промислової галузі. Ефективне управління фінансовими ресурсами, оптимізація витрат та впровадження інноваційних стратегій є необхідними умовами для забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів ведення бізнесу промислової галузі на внутрішньому та зовнішньому ринках. Згідно з дослідженням [2], суб'єкти ведення бізнесу, які активно інвестують у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи демонструють більш високі показники рентабельності та експортного потенціалу. Впровадження сучасних інформаційних технологій та автоматизація виробничих процесів сприяють підвищенню продуктивності праці та зниженню собівартості продукції. Розробка та реалізація ефективної стратегії ціноутворення, з урахуванням ринкової кон'юнктури та конкурентного середовища, є важливим елементом забезпечення прибутковості суб'єктів ведення бізнесу промислової галузі.

Таким чином, забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності українських підприємств промислової галузі є

комплексним завданням, що потребує системного підходу та врахування як внутрішніх, так і зовнішніх факторів впливу.

В сучасних умовах господарювання, забезпечення економічної безпеки промислових підприємств виступає невід'ємною складовою їх діяльності. Це зумовлено необхідністю адаптації до динамічного та висококонкурентного середовища, де наявність потенційних загроз може призвести до значних фінансових втрат та дестабілізації виробничих процесів. Формування ефективної системи управління економічною безпекою дозволяє підприємствам промислової галузі мінімізувати вплив негативних факторів, забезпечуючи їх стабільний розвиток та конкурентоспроможність.

Одним із ключових аспектів управління економічною безпекою є проведення систематичного аналізу ризиків, що дозволяє виявляти потенційні загрози та розробляти заходи щодо їх попередження або мінімізації наслідків. Ефективне управління ризиками передбачає не лише ідентифікацію загроз, але й оцінку їх ймовірності та потенційного впливу на діяльність підприємства.

Важливим елементом системи управління економічною безпекою є забезпечення захисту інформації та інтелектуальної власності. В умовах цифрової економіки, інформація стає одним із найцінніших активів підприємства, а її втрата або несанкціонований доступ можуть призвести до значних фінансових та репутаційних збитків. Тому, впровадження сучасних засобів захисту інформації та розробка політики інформаційної безпеки є критично важливими для забезпечення економічної безпеки підприємства.

Окрім захисту від зовнішніх загроз, система управління економічною безпекою повинна передбачати заходи щодо виявлення та усунення внутрішніх слабких місць. Це може включати в себе аудит фінансової діяльності, контроль за дотриманням нормативних вимог, а також моніторинг діяльності персоналу. Ефективна система внутрішнього контролю дозволяє своєчасно виявляти та попереджати випадки шахрайства, корупції та зловживань, що можуть завдати шкоди економічній безпеці підприємства.

Організаційна структура механізму управління економічною безпекою підприємства промислової галузі інтегрує в собі функціональні підрозділи та служби, координуючи їх діяльність для досягнення стратегічних цілей. Ефективність цієї структури визначається чітким розподілом відповідальності, налагодженою системою комунікацій та наявністю зворотного зв'язку для оперативного реагування на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Процес управління економічною безпекою базується на систематичному аналізі ризиків, розробці та впровадженні превентивних заходів, а також моніторингу та контролі за їх виконанням. Важливим аспектом є використання сучасних інформаційних технологій для збору,

обробки та аналізу даних, що дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози та вразливості. Прийняття управлінських рішень у сфері економічної безпеки вимагає комплексного підходу, що враховує як економічні, так і соціальні, політичні та правові фактори. Ефективні рішення ґрунтуються на аналізі альтернативних варіантів, оцінці їх потенційних наслідків та виборі оптимального варіанту, що забезпечує максимальний рівень захисту економічних інтересів підприємства.

Реалізація стратегії економічної безпеки потребує не тільки впровадження відповідних заходів, а й створення корпоративної культури безпеки, що спонукає кожного працівника до усвідомлення важливості захисту інформації, майна та репутації підприємства. В цьому контексті, навчання та підвищення кваліфікації персоналу з питань економічної безпеки є критично важливим елементом забезпечення стійкості підприємства до зовнішніх та внутрішніх загроз.

Сформована система управління економічною безпекою є ключовим чинником, що забезпечує сталий розвиток підприємства в умовах сучасної конкурентної економіки. Ця система не лише сприяє примноженню прибутку, але й створює стабільне та передбачуване середовище для ведення бізнесу. Завдяки комплексному підходу до управління, підприємство здатне ефективно реагувати на зміни ринкових умов, що забезпечує високий рівень конкурентоспроможності продукції.

Важливим аспектом цієї системи є забезпечення достатньої інформаційної безпеки, яка охоплює всі аспекти діяльності підприємств промислової галузі. Це включає захист комерційних таємниць, що є критично важливим для збереження конкурентних переваг. Впровадження сучасних технологій і методик управління інформаційними потоками дозволяє не лише зберігати конфіденційність, але й підвищувати ефективність внутрішніх процесів.

Крім того, система управління економічною безпекою забезпечує своєчасне реагування на можливі загрози та ризики, що може призвести до кризових ситуацій. Завдяки аналітичним інструментам та моніторингу зовнішнього середовища, підприємство має можливість не лише виявляти потенційні проблеми, а й запобігати їх виникненню. Це дозволяє мінімізувати негативні наслідки та зберігати стабільність у фінансових показниках.

Отже, ефективно реалізована система управління економічною безпекою є підґрунтям для досягнення стратегічних цілей підприємств промислової галузі. Вона забезпечує не лише фінансову стійкість, але й сприяє розвитку інноваційних рішень, що в свою чергу формує позитивний імідж компанії на ринку та зміцнює її позиції в довгостроковій перспективі.

Література:

1. Kuchmak Y., Litovchenko V., Zarichnyi R. Economic Security of Ukraine and Its Structural Components: Economic and Legal Aspects. *Path of Science*. 2024. Vol. 10. No. 5. Pp. 1008–1012. DOI: <https://doi.org/10.22178/pos.104-25>
2. Kozachenko G., Didyk A., Pogorelov A., Romanovska Y., Marmura M. Assessment of national economic security of Ukraine. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2025. Vol. 1. No. 60. Pp. 357–370. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.60.2025.4653>